

Anti pestprotocol

Informatie over pesten

Als er gepest wordt op school zijn alle partijen kwetsbaar: de pester, de gepeste leerling en de omstanders. Het pesten is een uiting van onmacht. De pester pest om status binnen de groep te krijgen of weet niet hoe hij/zij op een positieve manier vriendschap kan krijgen. De gepeste leerling weet niet hoe hij/zij zich weerbaar kan opstellen. Hij/zij is vaak eenzaam in de groep. De omstanders houden zich afzijdig. Ze lopen mee met de pester uit angst om zelf gepest te worden of weten niet wat zij kunnen doen om het pesten te stoppen. De pester, de gepeste leerling en de 'zwijgende omstanders' zijn samen een verkeerd systeem. Zij kunnen niet als enige uit hun rol stappen: zij houden elkaars gedrag in stand. Het pesten kan opgelost worden door de complete groep in te schakelen.

Wat is het verschil tussen pesten, plagen en ruzie?

Plagen begint meestal tussen twee of meer kinderen. Het is niet altijd leuk, maar het is niet gemeen bedoeld. Het is bedoeld als grapje. Het kan natuurlijk verkeerd overkomen, maar later kun je heel goed uitleggen dat het je spijt. We spreken over plagen wanneer kinderen min of meer aan elkaar gewaagd zijn en het vertoonde gedrag een uitnodigend karakter heeft om iets terug te geven vanuit een onschuldige sfeer. Door elkaar eens uit te dagen leren kinderen heel goed om met allerlei conflicten om te gaan. Dat is een vaardigheid die van pas komt bij conflictantering, waarmee iedereen in zijn leven te maken krijgt. Bij plagen wordt met de plager(s), geplaagde(n) en eventueel de hele groep gesproken en worden afspraken gemaakt zodat het plagen stopt.

Pesten is duidelijk iets anders. Er zitten vaak kwade bedoelingen achter en het duurt meestal (met of zonder tussenpozen) langer. Er is sprake van ongelijkheid tussen pester en het kind dat gepest wordt. In veel gevallen is steeds hetzelfde kind (of kinderen) het slachtoffer en zijn het ook steeds dezelfde pesters. Pesten vindt vaak plaats buiten het zicht van ouders of leerkrachten. We spreken van pesten als er een duidelijk aanwijsbaar, min of meer weerloos slachtoffer is aan te wijzen, dat te lijden heeft onder fysiek (lichamelijk) of psychisch (verbaal) geweld van klasgenoten of anderen.

Ook komen er ruzies voor. Soms zijn kinderen heel boos, vergeten zij zichzelf, hebben een kort lontje en er ontstaat ruzie, een conflict. Ook hier treden we tegen op, maar we beschouwen dit als incidenten.

Preventie

- Door het aanbod sociale emotionele vorming wordt een veilige sfeer bevorderd en pesten tegengegaan;
- De school zorgt voor toezicht in de klas, op het schoolplein en tijdens pauzes;
- De leerkracht bespreekt het gedragsprotocol met de kinderen;
- Ouders krijgen via de website en schoolgids informatie over de aanpak van pesten

Signalen

Pesten gebeurt bijna altijd buiten het zicht van de leerkracht. Het melden van pesten is daarom heel belangrijk: zonder pesten te melden bij de leerkracht kan deze niets doen.

Leerlingen, ouders en leerkrachten melden signalen van pesten bij de leerkracht van de betreffende groep. Leerlingen kunnen pesten ook melden bij de vertrouwenspersonen of de pestcoördinator (zie schoolgids).

Hoe merk je dat een kind gepest wordt:

- Op school
  - De slachtoffers worden vaak op een gemene manier bespot en gekleineerd;
  - Ze worden uitgelachen op een spottende en onvriendelijke manier;
  - Ze worden fysiek aangepakt en kunnen zich hier niet adequaat tegen verweren;
  - Ze zijn betrokken bij ruzies waarbij ze zich niet kunnen verdedigen;
  - Hun bezittingen worden beschadigd;
  - Ze vertonen blauwe plekken, schrammen, gescheurde kleding, etc.
  - De slachtoffers zijn vaak alleen, ze lijken geen vrienden te hebben;
  - Ze worden als laatste gekozen, bijvoorbeeld bij het vormen van groepjes;
  - Ze proberen dicht bij de leerkracht te blijven;
  - Ze geven een angstige en onzekere indruk;
  - Ze vertonen een plotselinge of geleidelijke verslechtering in schoolresultaten.
- Thuis
  - Ze komen thuis met gescheurde kleding of bezittingen die stuk zijn;
  - Ze vertonen verwondingen (blauwe plekken, schrammen) en geven hier een omstreden uitleg voor.
  - Ze brengen geen vriendjes of klasgenoten mee naar huis;
  - Ze hebben geen goede vriend/vriendin;
  - Ze worden zelden elders uitgenodigd;
  - Ze gaan niet graag naar school;
  - Ze kiezen een vreemde weg om naar school of huis te gaan;
  - Ze slapen niet goed;
  - Ze verliezen de belangstelling voor schooltaken;
  - Ze zien er bang en ongelukkig uit;
  - Ze komen te laat thuis vanuit school.

Hoe merk je dat een kind anderen pest:

a. Op school

- Op school treiteren de pesters vaak op een gemene manier: spotten, intimideren, schoppen, dingen stuk maken;
- Ze hebben het vooral gemunt op de zwakkere leerlingen en proberen de meelopers op hun hand te krijgen;
- Ervaring leert dat meisjes veelal op een veel subtielere manier pesten, die veel moeilijker op te sporen valt, bijvoorbeeld: roddelen, een vriendin afpakken, uitsluiten.

b.Thuis

- Een kind komt met spullen thuis die van een ander zijn;

Aanpak van pesten op de Regenboog

REGEL 1:

Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij. Je mag niet klikken, maar als je wordt gepest of als je ruzie hebt met een ander en je komt er zelf niet uit, dan vraag je hulp aan de leerkracht. Dit wordt niet gezien als klikken.

REGEL 2:

Een tweede stelregel is dat een 'zwijgende omstander' ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

REGEL 3:

Samenwerken zonder bemoeienissen: School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. School zal bij vermoeden van pesten altijd de ouders van de pester en gepeste informeren. Voor het aanpakken van het pestgedrag op school blijft de inbreng van de ouders bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

Actie bij melding van pesten

- Er vindt (buiten lestijd) een gesprek plaats met de pester en de gepeste leerling (eerst afzonderlijk, daarna samen) onder leiding van de eigen groepsteleerkracht. De pester en de gepeste leerling zoeken samen een oplossing om het pesten te stoppen en spreken af hoe ze zich voortaan ten opzichte van elkaar gedragen;
- Leerkracht geeft de pester een passende straf; bijvoorbeeld kosten vergoeden, gesprekken spiegelen, inzicht geven
- Leerkracht evalueert gemaakte afspraken eerst dagelijks, daarna wekelijks.
- Leerkracht informeert ouders van de betrokkenen;
- De leerkracht legt dit gesprek vast in een notitie in ParnasSys bij beide leerlingen;
- Als er meer dan twee leerlingen bij het pesten betrokken zijn, dan vindt een gesprek met de hele klas plaats. Zodat de complete groep samen bedenkt welke andere rol ieder kind moet nemen. De afspraken met de groep worden ook in ParnasSys gezet.

Begeleiding van de gepeste leerling door de leerkracht:

- Medeleven tonen, luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest;
- Nagaan welke oplossingen een kind zelf wil;
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten; Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien, dat je op een andere manier kunt reageren. Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen;
- Sterke kanten van het kind benadrukken;

- Eventueel (in overleg met ouders) externe hulp inschakelen, zoals: schoolmaatschappelijk werk, sociale vaardigheidstrainingen, jeugdgezondheidszorg, huisarts, schoolarts.

Begeleiding van de pester door de leerkracht:

- In gesprek gaan om te zoeken naar de reden van het pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen);
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste leerling. Excuses laten aanbieden;
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft;
- Eventueel (in overleg met ouders) externe hulp inschakelen, zoals: schoolmaatschappelijk werk, sociale vaardigheidstrainingen, jeugdgezondheidszorg, huisarts, schoolarts.
- Omgaan met de zwijgende groep kinderen:
  - Leerkracht voert groeps gesprekken waarin de rol van de 'zwijgende groep' wordt uitgelegd en wordt besproken hoe deze groep positief kan bijdragen aan een goede sfeer in de groep;
  - Leerkracht evalueert gemaakte groepsafspraken eerst dagelijks, daarna wekelijks.

Adviezen aan ouders van onze school:

Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind;
- Wanneer het pesten niet op school gebeurt, maar op straat of thuis via social media, probeert u dan contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken; of contact opnemen met de wijkagent.
- Pesten op school kunt u het beste meteen met de leerkracht bespreken;
- Door positieve stimulering kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen;
- Steun uw kind in het idee, dat er een einde komt aan het pesten.

Ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus;
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden; Zoek hulp indien u dit niet voldoende kunt bieden, bijv via de schoolmaatschappelijk werker, vertrouwenspersoon of anti-pest-coördinator.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen;
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet;
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Wijs uw kind op consequenties en beloon positief gedrag.

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind en het pestende kind serieus;
- Stimuleer uw kind, om op een goede manier met andere kinderen om te gaan;

- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag;
- Stel uzelf op de hoogte van wat uw kind doet op sociale media;
- Geef zelf het goede voorbeeld;
- Leer uw kind voor anderen op te komen;
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Directie:

Wanneer het pesten ondanks bovenstaande maatregelen niet stopt, kan de directie besluiten stappen te ondernemen uit het protocol ongewenst gedrag (time-out, schorsen, verwijderen).